

Sygn. akt VIII U 1147/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Janina Kościelniak
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2014 r. w Gliwicach

sprawy J. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 19 marca 2014 r. **nr** (...)

z dnia 6 maja 2014 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do emerytury począwszy od 1 lutego 2014 r.,
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego J. D. kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Janina Kościelniak

Sygn. akt. VIII U 1147/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19.03.2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. D. (D.) prawa do emerytury w oparciu o art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), ponieważ nie udowodnił on żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. ZUS nadmienił również, że skarżący wykazał staż sumaryczny okresów składkowych i nieskładkowych wynoszący 27 lat, 2 miesiące i 28 dni.

Z powyższą decyzją nie zgodził się ubezpieczony. W uzasadnieniu skarżący podniósł błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na błędnym przyjęciu, że w okresach od 2.09.1971 r. do 31.05.1989 r. oraz od 1.06.1989 r. do 21.06.1996 r. nie wykonywał on pracy w warunkach szczególnych. Odwołujący zawniósł również o zasądzenie kosztów postępowania oraz dołączył świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych za okres od 1.06.1989 r. do 21.06.1996 r. w (...) Spółka z o.o. w G. na stanowisku elektromontera.

Sprawa z odwołania od decyzji z dnia 19.03.2014 r. została zarejestrowana pod sygnaturą akt VIIIU 1204/14.

W związku z przedłożeniem w/w dokumentu ZUS ponownie przeanalizował sprawę i wydał decyzję z dnia 6.05.2014 r. w której powtórnie odmówił skarżącemu prawa do emerytury w warunkach szczególnych, przy czym za udowodniony staż pracy w warunkach szczególnych uznał 7 lat i 21 dni. W tej samej decyzji organ rentowy wyjaśnił, że nie zakwalifikował jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia skarżącego od 2.09.1971 r. do 31.05.1989 r. z uwagi na brak świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach

Ubezpieczony zakwestionował w/w rozstrzygnięcie, ponownie żądając przyznania mu emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W szczególności skarżący wniósł o uwzględnienie do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia ubezpieczonego od 2.09.1971 r. do 31.05.1989 r. Wniósł nadto o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sprawa z odwołania od decyzji z dnia 6.05.2014 r. została zarejestrowana pod sygnaturą akt VIIIU 1204/14.

Zarządzeniem z dnia 17.07.2014 r. Sąd połączył sprawy o sygnaturze akt VIIIU 1204/14 oraz sprawę (...) celem wspólnego rozpoznania. W/w sprawy wpisano do repetytorium jako sprawę o sygnaturze akt VIIIU 1147.

Odpowiadając na odwołanie od zaskarżonych decyzji organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując, jak dotychczas.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Ubezpieczony urodził się (...), a 60 lat ukończył 8.03.2013 r. W dniu 24.02.2014 r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Skarżący na dzień 1.01.1999 r. legitymuje się ponad 25-letnim stażem okresów składkowych i nieskładkowych. Ubezpieczony jest członkiem OFE, przy czym wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa.

ZUS zaliczył skarżącemu do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych 7 lat i 21 dni.

Organ rentowy nie uwzględnił natomiast przy obliczaniu stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych zatrudnienia: od 2.09.1971 r. do 31.05.1989 r. w Przedsiębiorstwie (...) w G., na stanowisku elektromontera z uwagi na brak świadectwa pracy.

W świadectwie pracy z dnia 31.05.1989 r., wystawionym przez Przedsiębiorstwo (...) w G. stwierdzono, że „ubezpieczony w okresie od 2.09.1971 r. do 31.05.1989 r. był zatrudniony jako: elektromonter-stażysta, elektromonter, elektromonter-brygadzysta, a ostatnio zajmowanym stanowiskiem było stanowisko elektromontera.

Na podstawie akt osobowych z Przedsiębiorstwa (...) w G. ustalono, że skarżący by zaszeregowany w w/w zakładzie na następujących stanowiskach:

- od 2.09.1971 r. do 27.10.1975 r. jako elektromonter odbył 3-miesięczny staż, po czym został przeszerogowany na stanowisko elektromontera od 1.01.1972 r.,

- od 28.10.1975 r. do 25.10.1977 r. odbył zasadniczą służbę wojskową,

- od 2.11.1977 r. do 31.03.1979 r. pracował jako elektryk; w umowie o pracę z dnia 2.11.1977 r. zaznaczono, że pracował jako elektryk w warsztacie elektrycznym w tym od 14.08.1978 r. jako brygadzieta warsztatu elektrycznego,
- od 1.04.1979 r. do 31.08.1982 r. jako elektryk przesunięty z dniem 1.04.1979 r. do pracy w systemie czterobrygadowym w pełnym wymiarze czasu pracy, a od 1.10.1980 r. otrzymał dodatek brygadziowski,
- od 1.09.1982 r. do 30.11.1982 r. jako mistrz oddziału elektrycznego, po czym został przeniesiony ponownie do warsztatu elektrycznego jako elektryk (konserwator urządzeń izotopowych)-brygadzieta,
- od 1.12.1982 r. do 31.10.1985 r. jako elektryk w systemie czterobrygadowym lub w normalnym czasie pracy,
- od 1.11.1985 r. do 30.01.1988 r. jako elektryk w oddziale elektrycznym- brygadzieta,
- od 31.01.1988 r. do 31.01.1989 r. wykonywał pracę w NRD na eksporcie, po czym do 2.03.1989 r. przebywał na urlopie dewizowym,
- od 3.03.1989 r. do 31.05.1989 r. jako elektryk brygadzieta.

W okresie spornym tj. **od 2.09.1971 r. do 31.05.1989 r.** ubezpieczony w związku ze swoim zatrudnieniem w Przedsiębiorstwie (...) w G. pracował w charakterze elektryka stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Przedmiotem działalności w/w zakładu była produkcja wełny mineralnej i szklanej służącej do izolacji i wytlumienia. Przedsiębiorstwo to początkowo mieściło się na ul. (...) („stary zakład”), a następnie na ul. (...) („nowy zakład”) na który odwołujący został przeniesiony na przełomie lat 1978/1979. Zarówno zakład usytuowany na ul. (...), jak i zakład zbudowany w późniejszym okresie na ul. (...) składał się z hali produkcyjnej i warsztatu. Na hali produkcyjnej pracowała m.in. stała brygada elektryków w tym odwołujący. W okresie spornym skarżący był początkowo elektrykiem podlegającym brygadziście, a następnie został brygadzieta takiej brygady pełniąc tą funkcję do końca okresu spornego.

Na hali produkcyjnej znajdowały się urządzenia takie jak: piece, które zasypywało się przemośnikami, a z których wylewała się lawa na pirówki; przemośniki taśmowe, skip do pieca, komora osadczą, komora polimeryzacyjną, wentylatory, napędy elektryczne do taśmociągów. Skarżący zajmował się bieżącą naprawą i konserwacją w/w urządzeń napędzanych silnikami elektrycznymi. Do zakresu obowiązków odwołującego jako elektryka należało także: utrzymanie rozdzielni, silników, kompresorów; konserwacja i przegląd urządzeń izotopowych; przegląd, konserwacja i montaż przy rozbudowie rozdzielni średniego i wysokiego napięcia; montaż na linii produkcyjnej linii elektroenergetycznych, rozdzielni, kompresorów, transformatorów, przesiewaczy, mieszadeł. Sporadycznie skarżący wykonywał inne czynności, gdy został skierowany przez przełożonego np. do pomocy ślusarzowi przy wymianie wirówki, przy czym w razie zaistnienia takiej sytuacji trwało to około 5% czasu dnia roboczego.

Skarżący zasadniczo nie pracował w warsztacie, nazywanym również oddziałem. Byli tam zatrudnieni pracownicy spoza brygady elektryków, przy czym elektrycy korzystali ze stanowisk naprawczych w celu złożenia m.in. silnika po remoncie oraz złożenia stycznika; montaż i naprawa odbywały się na hali produkcyjnej.

Na hali na której pracował ubezpieczony panowała wysoka temperatura, wysoki stopień zapylenia, występował tam również fenol. W trakcie zatrudnienia w okresie spornym, odwołującemu wypłacano tzw. dodatek szkodliwy.

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o: akta organu rentowego, akta osobowe i kartoteki wynagrodzeń ubezpieczonego za okres jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) „Izolacja w G. (vide k. 41 a.s.), zeznania świadków w osobach J. S. (vide k. 50 a.s.), J. W. (vide k. 50 a.s.) i M. C. (vide k. 50 a.s.), zeznania ubezpieczonego (vide k. 53 a.s.), .

Sąd uznał zebrany w sprawie materiał dowodowy za spójny i kompletny, a przez to mogący stanowić podstawę dla poczynienia rzetelnych ustaleń w sprawie oraz wydania orzeczenia opartego na faktach. W szczególności za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadków w osobach J. S., J. W. i M. C., którzy pracowali z odwołującym w okresie

spornym, co pozwala przyjąć, iż dysponują oni dostateczną wiedzą w przedmiocie rodzaju i zakresu wykonywanych przez skarżącego czynności.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści ust. 2 w/w przepisu emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 w/w ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz.43 ze zm.).

W myśl § 3 i 4 powoływanego rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 - letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 w/w rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Natomiast jak stanowi § 1, ust. 1 i 2 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami". Właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Z treści wykazu A stanowiącego załącznik do w/w rozporządzenia wynika, że „prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych”, stanowią prace wykonywane w warunkach szczególnych.

Z kolei w Zarządzeniu nr9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1.08.1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na

których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. MB i (...) nr 3, poz. 6), w załączniku nr 1, poz. 1, pkt 5, wymieniono stanowisko „elektromonter instalacji elektrycznych przemysłowych”.

W przedmiotowej sprawie okoliczność sporna dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1.01.1999 r.) wymaganego 15-letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym 15 - letnim okresem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Jak wynika z postępowania dowodowego ubezpieczony w okresie spornym zajmował się bieżącą naprawą i konserwacją urządzeń napędzanych silnikami elektrycznymi. Do zakresu obowiązków odwołującego jako elektromontera należało także: utrzymanie rozdzielni, silników, kompresorów; konserwacja i przegląd urządzeń izotopowych; przegląd, konserwacja i montaż przy rozbudowie rozdzielni średniego i wysokiego napięcia; montaż na linii produkcyjnej linii elektroenergetycznych, rozdzielni, kompresorów, transformatorów, przesiewaczy i mieszań. Powyższe czynności odwołujący wykonywał na hali produkcyjnej, gdzie panowały czynniki szkodliwe, takie jak wysoka temperatura, zapylenie, występował również fenol. Zasadniczo odwołujący nie pracował w warsztacie. Z pomieszczenia tego korzystał jedynie w razie konieczności złożenia określonych części np. silnika, stycznika zdemontowanego wcześniej na hali, a następnie montowanego poza warsztatem (na hali). Jedynie sporadycznie skarżący wykonywał inne czynności, co zajmowało mu nieznaczną część dnia roboczego, tj. 5%, jak zeznał jeden ze świadków. Mając na uwadze, że w/w czynności skarżący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, zasadnym jest przyjęcie, iż odwołujący wykonywał pracę w rozumieniu powoływanego uprzednio rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r.

Bez znaczenia pozostaje przy tym okoliczność, iż skarżący nie posiada za okres sporny świadectwa pracy wykonywania w warunkach szczególnych. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem, nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno - rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283). I tak Sąd w oparciu o akta osobowe ubezpieczonego, a także wiarygodne zeznania świadków ustalił, że trakcie okresu spornego skarżący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał czynności elektromontera stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Reasumując, Sąd uznał, że po zsumowaniu okresu pracy ubezpieczonego wykonywanej w warunkach szczególnych uznanego przez ZUS z okresem spornym zaliczonym przez Sąd do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, odwołujący wykazał wymagany 15-letni staż pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, a tym samym spełnił wszystkie warunki uprawniające go do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. uwzględnił odwołanie i zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury począwszy od 1.02.2014 r., orzekając jak w punkcie pierwszym wyroku. Z kolei w punkcie drugim zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Janina Kościelniak